II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 26ης Απριλίου 2005

για τον καθορισμό οικολογικών κριτηρίων και των σχετικών απαιτήσεων εκτίμησης και εξακρίβωσης για την απονομή κοινοτικού οικολογικού σήματος σε λιπαντικά

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2005) 1372]

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2005/360/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000 , περί αναθεωρημένου κοινοτικού συστήματος απονομής οικολογικού σήματος ([1]), και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο,

Μετά από διαβούλευση με το συμβούλιο οικολογικής σήμανσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1980/2000, για να απονεμηθεί το κοινοτικό οικολογικό σήμα το προϊόν πρέπει να διαθέτει χαρακτηριστικά που να του επιτρέπουν να συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση καθοριστικών οικολογικών παραμέτρων.

(2) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 προβλέπει για τις επιμέρους ομάδες προϊόντων την καθιέρωση ειδικών κριτηρίων οικολογικού σήματος, τα οποία συντάσσονται με βάση τα κριτήρια που προτείνει το συμβούλιο οικολογικής σήμανσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(3) Δεδομένου ότι η χρήση λιπαντικών είναι πιθανόν να παρουσιάζει κινδύνους για το περιβάλλον λόγω, παραδείγματος χάρη, της υδατικής τους τοξικότητας ή της βιοσυσσώρευσής τους, ενδείκνυται ο καθορισμός κατάλληλων οικολογικών κριτηρίων.

(4) Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις είναι δυνατό να θεωρηθούν αμελητέες στην περίπτωση ουσιών που περιέχονται στα λιπαντικά οι οποίες όταν χρησιμοποιηθούν αλλάζουν την χημική τους φύση και δεν απαιτείται πλέον η κατάταξη τους σύμφωνα με την οδηγία 1999/45/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαΐου 1999, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων παρασκευασμάτων ([2]). Κατά συνέπεια τα κριτήρια για το οικολογικό σήμα δεν πρέπει να ισχύουν για τις ουσίες εκείνες όπου στο τμήμα που έχει υποστεί κατεργασία παραμένει λιγότερο από 0,1 % της ουσίας υπό τη μορφή που είχε πριν από τη χρησιμοποίησή της.

(5) Τα οικολογικά κριτήρια και οι σχετικές απαιτήσεις εκτίμησης και εξακρίβωσης πρέπει να ισχύσουν για περίοδο τεσσάρων ετών.

(6) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής που συγκροτήθηκε δυνάμει του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1980/2000,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η κατηγορία προϊόντων «λιπαντικά» περιλαμβάνει υδραυλικά έλαια, γράσα, έλαια αλυσοπρίονων, έλαια δίχρονων κινητήρων, αντικολλητικά σκυροδέματος και άλλα μη ανακτώμενα λιπαντικά, για χρήση από καταναλωτές και επαγγελματίες χρήστες.

Άρθρο 2

1. Για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «λιπαντικό» είναι παρασκεύασμα που αποτελείται από βασικά ρευστά και πρόσθετα·

([1]) ΕΕ L 237 της 21.9.2000, σ. 1.

([2]) ΕΕ L 200 της 30.7.1999, σ. 1· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2004/66/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 168 της 1.5.2004, σ. 35).

β) «βασικό ρευστό» είναι ένα λιπαντικό ρευστό του οποίου οι ιδιότητες ροής, γήρανσης, λιπαντικής ισχύος και αντοχής στη φθορά καθώς και οι ιδιότητές του όσον αφορά την εναιώρηση προσμίξεων δεν έχουν βελτιωθεί με την χρήση προσθέτων·

γ) «πυκνωτικό μέσο» είναι μια ουσία στο βασικό ρευστό που χρησιμοποιείται για να πυκνώσει ή να τροποποιήσει την ρεολογία λιπαντικών ρευστών ή γράσων·

δ) «κύριο συστατικό» είναι κάθε ουσία που περιέχεται σε ποσοστό άνω του 5 % κατά βάρος στο λιπαντικό·

ε) «πρόσθετο» είναι μια ουσία της οποίας οι κύριες λειτουργίες αφορούν την βελτίωση της ροής, της γήρανσης, της λιπαντικής ισχύος των ιδιοτήτων αντοχής στην φθορά ή τη βελτίωση των ιδιοτήτων εναιώρησης προσμίξεων·

στ) «γράσο» είναι ένα στερεό ή ημιστερεό παρασκεύασμα που αποτελείται από πυκνωτικό μέσο εντός υγρού λιπαντικού.

2. Στην περίπτωση των γράσων είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται και άλλα συστατικά που προσδίδουν ειδικές ιδιότητες.

Άρθρο 3

Για να λάβει το κοινοτικό οικολογικό σήμα για λιπαντικά με βάση τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1980/2000, το λιπαντικό πρέπει να εντάσσεται στην ομάδα προϊόντων «λιπαντικά» και πρέπει να συμμορφώνεται με τα οικολογικά κριτήρια που καθορίζονται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Τα κριτήρια ισχύουν για νεοπαρασκευασθέν προϊόν κατά τον χρόνο παράδοσης.

Σε περίπτωση που διατυπώνονται κριτήρια με όρους συστατικών ουσιών, τα εν λόγω κριτήρια ισχύουν σε ουσίες που προστίθενται οικειοθελώς και ενυπάρχουν στο προϊόν σε ποσοστό άνω του 0,1 % αφού έχουν ολοκληρωθεί τυχόν χημικές αντιδράσεις μεταξύ των ουσιών που αναμειγνύονται για την παρασκευή του λιπαντικού παρασκευάσματος.

Ωστόσο τα κριτήρια δεν ισχύουν για ουσίες οι οποίες κατά την χρησιμοποίησή τους αλλάζουν χημική φύση έτσι ώστε να μην εξασφαλίζεται πλέον η κατάταξη τους με βάση την οδηγία 1999/45/ΕΚ και στην περίπτωση που παραμένει στο μέρος που έχει υποστεί κατεργασία ποσοστό της ουσίας κάτω του 0,1 % υπό τη μορφή που είχε πριν την χρησιμοποίηση.

Άρθρο 4

Τα οικολογικά κριτήρια για την ομάδα προϊόντων «λιπαντικά», και οι σχετικές απαιτήσεις εκτίμησης και εξακρίβωσης ισχύουν έως τις 31 Μαΐου 2009.

Άρθρο 5

Για διοικητικούς σκοπούς, ο κωδικός αριθμός που αποδίδεται στην κατηγορία προϊόντων, «λιπαντικά» είναι το «27».

Άρθρο 6

Η παρούσα απόφαση αυτή απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 26 Απριλίου 2005.

Για την Επιτροπή

Σταύρος ΔΗΜΑΣ

Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΛΑΙΣΙΟ

Σκοποί των κριτηρίων

Τα παρόντα κριτήρια αποσκοπούν ειδικότερα στην προώθηση των προϊόντων τα οποία:

— επιφέρουν μειωμένες βλάβες στο νερό και στο έδαφος κατά την χρήση, και

— έχουν ως αποτέλεσμα μειωμένες εκπομπές CO_2.

Απαιτήσεις εκτίμησης και εξακρίβωσης

Για κάθε κριτήριο αναφέρονται οι συγκεκριμένες απαιτήσεις εκτίμησης και εξακρίβωσης.

Όταν ο αιτών καλείται να παράσχει στον αρμόδιο φορέα βεβαιώσεις, δικαιολογητικά, αναλύσεις, πρακτικά δοκιμών, ή άλλα τεκμήρια από τα οποία να προκύπτει η συμμόρφωση προς τα κριτήρια, εξυπακούεται ότι αυτά επιτρέπεται να προέρχονται από τον αιτούντα ή/και τον (τους) προμηθευτή(-ές) του ή/και τους προμηθευτές τους κ.λπ., κατά περίπτωση. Ο προμηθευτής του προσθέτου, της συσκευασίας του προσθέτου ή του βασικού ρευστού μπορεί να υποβάλλει τις σχετικές πληροφορίες απ' ευθείας στον αρμόδιο φορέα.

Όπου κρίνεται σκόπιμο, γίνονται δεκτές διαφορετικές μέθοδοι δοκιμών από αυτές που αναφέρονται σε κάθε κριτήριο εφόσον γίνουν αποδεκτές ως ισοδύναμες από τον αρμόδιο φορέα που αξιολογεί την αίτηση.

Κατά περίπτωση, οι αρμόδιοι φορείς δύνανται να απαιτούν δικαιολογητικά και να διενεργούν ανεξάρτητες εξακριβώσεις.

Συνιστάται στους αρμόδιους φορείς να λαμβάνουν υπόψη την εφαρμογή αναγνωρισμένων συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, όπως το EMAS (Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου) ή το πρότυπο EN 14001, κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων και την παρακολούθηση συμμόρφωσης προς τα κριτήρια.

(*Σημείωση*: η εφαρμογή των εν λόγω διαχειριστικών συστημάτων δεν είναι υποχρεωτική.)

ΚΡΙΤΗΡΙΑ

1. **Φράσεις κινδύνων (φράσεις R) που υποδεικνύουν απειλές για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία**

Το προϊόν δεν πρέπει να έχει χαρακτηρισθεί με κάποια φράση κινδύνων κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης για την χορήγηση του οικολογικού σήματος, που να υποδεικνύει απειλές για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία σύμφωνα με την οδηγία 1999/45/ΕΚ. Οι παρακάτω φράσεις κινδύνου θεωρούνται σχετικές με την παρούσα ομάδα προϊόντων:

R 20, R 21, R 22, R 23, R 24, R 25, R 26, R 27, R 28, R 33, R 34, R 35, R 36, R 37, R 38, R 39, R 40, R 41, R 42, R 43, R 45, R 46, R 48, R 49, R 50, R 51, R 52, R 53, R 59, R 60, R 61, R 62, R 63, R 64, R 65, R 66, R 67, R 68, και οι συνδυασμοί τους.

Εκτίμηση και εξακρίβωση του κριτηρίου 1

Η συμμόρφωση με το κριτήριο 1 δηλώνεται εγγράφως και υπογράφεται από την αιτούσα επιχείρηση.

Όλα τα κύρια συστατικά που περιλαμβάνονται στο προϊόν δηλώνονται χωρίς ασάφειες, και αναφέρονται οι ονομασίες τους και όπου απαιτείται, οι αριθμοί EINECS (European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances — Ευρωπαϊκός κατάλογος των χημικών ουσιών που κυκλοφορούν στο εμπόριο) ή ELINCS (European List of Notified Chemical Substances — Ευρωπαϊκός κατάλογος κοινοποιημένων χημικών ουσιών) και οι συγκεντρώσεις στις οποίες χρησιμοποιούνται.

Ο παραγωγός του προϊόντος υποβάλλει στον αρμόδιο φορέα:

— δελτίο δεδομένων ασφαλείας του προϊόντος [που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της οδηγίας 91/155/ΕΟΚ της Επιτροπής ([1])],

— δελτία δεδομένων ασφαλείας των προμηθευτών των αιτούντων [που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της οδηγίας 91/155/ΕΟΚ και της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([2])] για κάθε κύριο συστατικό.

([1]) ΕΕ L 76 της 22.3.1991, σ. 35.
([2]) ΕΕ L 196 της 16.8.1967, σ. 1.

Διατίθενται επαρκή δεδομένα έτσι ώστε να γίνει δυνατή η αξιολόγηση της απειλής που αποτελεί για το περιβάλλον (που υποδεικνύεται από τις φράσεις κινδύνου 50, R 50/53, R 51/ 53, R 52, R 52/53, R 53), το προϊόν σύμφωνα με τις οδηγίες 91/155/ΕΟΚ και 1999/45/ΕΚ.

Η αξιολόγηση του προϊόντος για απειλές στο περιβάλλον πραγματοποιείται με την συμβατική μέθοδο όπως αναφέρεται στο παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας 1999/45/ΕΚ. Ωστόσο, όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παρατήματος ΙΙΙ της εν λόγω οδηγίας, τα ίδια τα αποτελέσματα των δοκιμών του παρασκευάσματος (είτε του παρασκευάσματος του προϊόντος είτε της συσκευασίας του προσθέτου) μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να τροποποιηθεί η κατάταξη όσον αφορά την υδατική τοξικότητα η οποία θα μπορούσε να έχει ληφθεί με χρήση της συμβατικής μεθόδου.

2. **Πρόσθετες απαιτήσεις για την υδατική τοξικότητα**

Ο αιτών πρέπει να αποδείξει συμμόρφωση με τις απαιτήσεις ενός από τα κριτήρια 2.1 ή 2.2.

Κριτήριο 2.1. Απαιτήσεις για το παρασκεύασμα και τα κύρια συστατικά

Απαιτούνται δεδομένα για την υδατική τοξικότητα των ακολούθων:

— το παρασκεύασμα και

— τα κύρια συστατικά.

Η κρίσιμη συγκέντρωση για την υδατική τοξικότητα κάθε κύριου συστατικού είναι τουλάχιστον 100 mg/l. Η δοκιμή πραγματοποιείται σε φύκη και δαφνία (OECD 201 και 202).

Για υδραυλικά έλαια η κρίσιμη συγκέντρωση για την υδατική τοξικότητα είναι τουλάχιστον 100 mg/l.

Για γράσα, έλαια αλυσοπρίονων, αντικολλητικά σκυροδέματος και άλλα μη ανακτώμενα λιπαντικά, η κρίσιμη συγκέντρωση είναι τουλάχιστον 1 000 mg/l.

Τα γράσα είναι δυνατόν να αξιολογηθούν με την παροχή στοιχείων για το σκεύασμα και τα κύρια συστατικά του μόνον εφόσον το πυκνωτικό μέσο εμφανίζει μεταγενέστερη βιοαποικοδόμηση (βλέπε κριτήριο 3) ή ενδογενή βιοαποικοδόμηση σύμφωνα με τα ακόλουθα:

— βιοαποικοδόμηση > 70 % της δοκιμής OECD 302 C για ενδογενή βιοαποικοδόμηση ή ισοδύναμων μεθόδων δοκιμής, ή

— βιοαποικοδόμηση > 20 % αλλά < 60 % 28 ημέρες μετά στις δοκιμές OECD 301 με βάση την εξάντληση οξυγόνου ή την παραγωγή διοξειδίου του άνθρακα, ή

— βιοαποικοδόμηση > 60 % στη δοκιμή ISO 14593 (δοκιμασία CO_2 με ειδικό δειγματολήπτη).

Η δοκιμή στο παρασκεύασμα πραγματοποιείται και στις τρεις ομάδες ειδών (OECD 201, 202 και 203).

Στον πίνακα 1 συνοψίζονται οι απαιτήσεις για τις διάφορες υποομάδες προϊόντων με βάση το κριτήριο 2.1.

Πίνακας 1

Απαιτήσεις για την υδατική τοξικότητα για τις διάφορες υποομάδες προϊόντων — Απαιτήσεις για το παρασκεύασμα και τα κύρια συστατικά

Κριτήριο 2.1.	Υδραυλικά υγρά	Γράσα (*)	Έλαια αλυσοπρίονων, αντικολλητικά σκυροδέματος και άλλα μη ανακτώμενα λιπαντικά	Έλαια για δίχρονους κινητήρες
Υδατική τοξικότητα για το πλήρες προϊόν και για τις τρεις δοκιμές οξείας τοξικότητας OECD 201, 202 και 203	≥ 100 mg/l	≥ 1 000 mg/l	≥ 1 000 mg/l	≥ 1 000 mg/l
Υδατική τοξικότητα για κάθε μεμονωμένο συστατικό για τις δοκιμές OECD 201 και 202	≥ 100 mg/l	≥ 100 mg/l	≥ 100 mg/l	≥ 100 mg/l

(*) Τα γράσα μπορούν να αξιολογηθούν με τον τρόπο αυτό μόνον εφόσον το πυκνωτικό μέσο εμφανίσει βιοαποικοδομησιμότητα > 70 % στη δοκιμή OECD 302 C ή σε ισοδύναμες μεθόδους δοκιμών ή βιοαποικοδομησιμότητα > 20 % αλλά < 60 % 28 ημέρες μετά στις δοκιμές OECD με βάση την εξάντληση οξυγόνου ή την παραγωγή διοξειδίου του άνθρακα.

Εκτίμηση και εξακρίβωση του κριτηρίου 2.1

Υποβάλλονται στον αρμόδιο φορέα εκθέσεις με στοιχεία για την υδατική τοξικότητα του σκευάσματος και όλων των κύριων συστατικών με βάση είτε υφιστάμενο υλικό από καταχωρίσεις ή νέες δοκιμές, που επιτρέπουν την απόδειξη της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στον πίνακα 1.

Η υδατική τοξικότητα του παρασκευάσματος καθορίζεται σύμφωνα με τις μεθόδους OECD 201, 202 και 203 ή ισοδύναμες.

Η υδατική τοξικότητα κάθε επιμέρους κύριου συστατικού καθορίζεται σύμφωνα με τις μεθόδους OECD 201 και 202 ή ισοδύναμες.

Κριτήριο 2.2. Απαιτήσεις για κάθε συστατική ουσία

Παρέχονται δεδομένα για την υδατική τοξικότητα για κάθε συστατική ουσία που προστίθεται σκόπιμα στο προϊόν. Επιτρέπεται να προστεθούν στο προϊόν μία ή περισσότερες ουσίες που εμφανίζουν ορισμένο βαθμό υδατικής τοξικότητας για σωρευτική συγκέντρωση κατά μάζα σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα 2.

Πίνακας 2

Απαιτήσεις για την υδατική τοξικότητα για τις διάφορες υποομάδες προϊόντων — Απαιτούμενα δεδομένα για κάθε συστατική ουσία

Κριτήριο 2.2.	Σωρευτική συγκέντρωση κατά μάζα για ουσίες που περιλαμβάνονται σε			
Υδατική τοξικότητα	Υδραυλικά υγρά	Γράσα	Έλαια αλυσοπρίονων, αντικολλητικά σκυροδέματος και άλλα μη ανακτώμενα λιπαντικά	Έλαια για δίχρονους κινητήρες
10 mg/l < Οξεία τοξικότητα (*) ≤ 100 mg/l ή 1 mg/l < NOEC ≤ 10 mg/l	≤ 20	≤ 25	≤ 5	≤ 25
1 mg/l < Οξεία τοξικότητα (*) ≤ 10 mg/l ή 0,1 mg/l < NOEC ≤ 1 mg/l	≤ 5	≤ 1	≤ 0,5	≤ 1
Οξεία τοξικότητα (*) < 1 mg/l ή NOEC ≤ 0,1 mg/l	≤ 1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1

(*) EC50/LC50/IC50.

Εκτίμηση και εξακρίβωση του κριτηρίου 2.2

Υποβάλλονται στον αρμόδιο φορέα εκθέσεις με στοιχεία για την υδατική τοξικότητα κάθε συστατικής ουσίας με βάση είτε υφιστάμενο υλικό από καταχωρίσεις ή νέες δοκιμές, που επιτρέπουν την απόδειξη της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στον πίνακα 2.

Η υδατική τοξικότητα κάθε επιμέρους κύριου συστατικού καθορίζεται σύμφωνα με τις μεθόδους OECD 201 και 202 ή ισοδύναμες.

Εκτίμηση και εξακρίβωση των κριτηρίων 2.1 και 2.2 ταυτόχρονα

Σε περίπτωση ελαφρά διαλυτών συστατικών (< 10 mg/l) μπορεί να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος κλάσμα περιεχόμενο στο νερό (WAF) για τον προσδιορισμό της υδατικής τοξικότητας. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί απ' ευθείας στα κριτήρια ταξινόμησης το αποδεκτό επίπεδο φόρτισης, που μερικές φορές αναφέρεται και ως LL50 και σχετίζεται με τη θανατηφόρα φόρτιση. Η προετοιμασία της μεθόδου κλάσμα περιεχόμενο στο νερό ακολουθεί τις συστάσεις που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με μια από τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές: τεχνική έκθεση αριθ. 20 του ECETOC (1986), παράρτημα III του εγγράφου OECD 1992 301 ή του εγγράφου οδηγιών ISO 10634, ή του ASTM D6081-98 (Τυπική πρακτική για την δοκιμή υδατικής τοξικότητας λιπαντικών: Προετοιμασία δείγματος και ερμηνεία αποτελεσμάτων ή ισοδύναμες μέθοδοι).

Δεν απαιτείται μελέτη της οξείας υδατικής τοξικότητας σε φύκη και δαφνία (OECD 201 και 202) όταν:

— δεν είναι πιθανόν η ουσία να διαπερνά βιολογικές μεμβράνες ΜΜ > 800 ή μοριακής διαμέτρου > 1,5 nm (> 15 Å),

— ή η ουσία είναι εξαιρετικά δυσδιάλυτη (διαλυτότητα στο νερό < 10 μg/l),

δεδομένου ότι οι ουσίες αυτές δεν θεωρούνται τοξικές για τα φύκη και τα δαφνία στα υδατικά συστήματα.

Παρομοίως, η μελέτη της οξείας υδατικής τοξικότητας στα δαφνία (OECD 202) δεν απαιτείται να πραγματοποιηθεί όταν διατίθεται μελέτη της μακροπρόθεσμης τοξικότητας σε δαφνία σύμφωνα με την μέθοδο OECD 211 ή ισοδύναμη.

Η διαλυτότητα στο νερό των ουσιών καθορίζεται όπου απαιτείται σύμφωνα με την OECD 105 (ή ισοδύναμες δοκιμές).

Σε περίπτωση που διατίθενται δεδομένα χρόνιας τοξικότητας (αποτελέσματα των δοκιμών OECD 210 και 211 ή ισοδύναμων μεθόδων) αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν αντί των δεδομένων της οξείας υδατικής τοξικότητας. Η έλλειψη δεδομένων χρόνιας τοξικότητας δηλώνεται εγγράφως και υπογράφεται από τον αιτούντα.

3. **Βιοαποικοδομησιμότητα και βιοσυσσωρευτική ικανότητα**

Το προϊόν δεν περιέχει ουσίες που είναι ταυτόχρονα:

— μη βιοαποικοδομήσιμες,

και

— (δυνητικά) βιοσυσσωρεύσιμες.

Ωστόσο, το προϊόν είναι δυνατό να περιέχει μία ή περισσότερες ουσίες με κάποιον βαθμό αποικοδομησιμότητας και πιθανή ή πραγματική βιοσυσσωρευσιμότητα μέχρι σωρευτική συγκέντρωση κατά μάζα σύμφωνα με τον πίνακα 3

Πίνακας 3

Απαιτήσεις για βιοαποικοδομησιμότητα και βιοσυσσωρευτική ικανότητα

	Η σωρευτική συγκέντρωση κατά μάζα είναι			
Βιοαποικοδόμηση	Υδραυλικά υγρά	Γράσα	Έλαια αλυσοπρίονων, αντικολλητικά σκυροδέματος και άλλα μη ανακτώμενα λιπαντικά	Έλαια για δίχρονους κινητήρες
Μη βιοαποικοδομήσιμη (*)	≤ 5	≤ 10	≤ 5	≤ 10
Ενδογενώς βιοαποικοδομήσιμη υπό αερόβιες συνθήκες	≤ 5	≤ 20	≤ 5	≤ 20
Τελικά βιοαποικοδομήσιμη υπό αερόβιες συνθήκες	≥ 90	≥ 75	≥ 90	≥ 75

(*) Σημείωση: οι ουσίες που είναι ταυτόχρονα μη βιοαποικοδομήσιμες και βιοσυσσωρευτικές απαγορεύονται.

Εκτίμηση και εξακρίβωση του κριτηρίου 3

Η συμμόρφωση αποδεικνύεται με την παροχή των ακόλουθων πληροφοριών:

— εκθέσεις με δεδομένα για την βιοαποικοδομησιμότητα κάθε συστατικής ουσίας σε περίπτωση που αυτό δεν εμφαίνεται σαφώς στα δελτία δεδομένων ασφάλειας που υποβάλλονται για κάθε ουσία,

— εκθέσεις με δεδομένα για την βιοσυσσωρευτική ικανότητα κάθε συστατικής ουσίας:

  — για μη βιοαποικοδομήσιμες ουσίες και

  — για τοξικές και πολύ τοξικές ουσίες που είναι ευκόλως βιοαποικοδομήσιμες (για λόγους ταξινόμησης).

Η βιοαποικοδομησιμότητα προσδιορίζεται για κάθε συστατική ουσία του προϊόντος ξεχωριστά με τις μεθόδους δοκιμής που προσδιορίζονται παρακάτω (ή με ισοδύναμες δοκιμές).

Μια ουσία θεωρείται **τελικά βιοαποικοδομήσιμη** (αερόβια) εφόσον:

1) Σε μελέτη της βιοαποικοδομησιμότητας επί 28 ημέρες σύμφωνα με τη μέθοδο OECD 301 A-F ή ισοδύναμες δοκιμές επιτευχθούν τα ακόλουθα επίπεδα βιοαποικοδόμησης:

  — σε δοκιμές σύμφωνα με την OECD 301 με βάση τον διαλυμένο οργανικό άνθρακα ≥ 70 %,

  — σε δοκιμές σύμφωνα με την OECD 301 με βάση την εξάντληση οξυγόνου ή την παραγωγή διοξειδίου του άνθρακα ≥ 60 % του θεωρητικού μεγίστου.

2) Ο λόγος BOD_5/ThOD ή BOD_5/COD είναι μεγαλύτερος από 0,5.

Στην δοκιμή OECD δεν απαιτείται να ισχύει απαραίτητα η αρχή του παραθύρου των 10 ημερών. Σε περίπτωση που η βιοαποικοδόμηση της ουσίας φθάσει στο επίπεδο αποδοχής εντός 28 ημερών αλλά όχι εντός του χρονικού παραθύρου των δέκα ημερών, υποτίθεται πως ο ρυθμός βιοαποικοδόμησης είναι βραδύτερος.

Μια ουσία θεωρείται **ενδογενώς βιοαποικοδομήσιμη** εφόσον εμφανίζει:

— βιοαποικοδόμηση > 70 % της δοκιμής OECD 302 C για ενδογενή βιοαποικοδόμηση ή για ισοδύναμες μεθόδους δοκιμής, ή

— βιοαποικοδόμηση > 20 % αλλά < 60 % 28 ημέρες μετά στις δοκιμές OECD 301 με βάση την εξάντληση οξυγόνου ή την παραγωγή διοξειδίου του άνθρακα, ή

— βιοαποικοδόμηση ≥ 60 % στη δοκιμή ISO 14593 (δοκιμασία (CO_2 με ειδικό δειγματολήπτη).

Μια ουσία η οποία ενεργεί κυρίως ως πυκνωτικό μέσο θεωρείται ενδογενώς αερόβια βιοαποικοδομήσιμη εφόσον εμφανίζει βιοαποικοδόμηση μεγαλύτερη του 20 % στη δοκιμή OECD 302 C για ενδογενή βιοαποικοδόμηση ή σε ισοδύναμες μεθόδους δοκιμής. Τότε όλες οι απαιτήσεις υδατικής τοξικότητας ισχύουν επίσης και στα παράγωγα της αποικοδόμησης τα οποία έχουν αποδειχθεί επιστημονικά ότι είναι παράγωγα του πυκνωτικού μέσου, μετά την έκθεση στο υδατικό περιβάλλον.

Μια ουσία είναι μη βιοαποικοδομήσιμη όταν δεν ικανοποιεί τα κριτήρια τελικής και ενδογενούς βιοαποικοδομησιμότητας.

Μια ουσία δεν βιοσυσσωρεύεται όταν το ΜΜ της είναι > 800 ή όταν έχει μοριακή διάμετρο > 1,5 nm (> 15 Å).

Μια ουσία με ΜΜ < 800 ή μοριακή διάμετρο < 1,5 nm (< 15 Å) δεν βιοσυσσωρεύεται αν:

— ο λογάριθμος του συντελεστή κατανομής οκτανόλης-νερού είναι < 3 ή > 7, ή

— ο μετρούμενος συντελεστής βιοσυσσώρευσης (BCF) είναι ≤ 100. Δεδομένου ότι οι περισσότερες ουσίες που χρησιμοποιούνται στα λιπαντικά είναι υδρόφοβες, η τιμή του BCF πρέπει να βασίζεται στο περιεχόμενο βάρος λιπιδίων και πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια εξασφάλισης επαρκούς χρόνου έκθεσης.

Μέθοδοι δοκιμής

Οι δοκιμές για τον καθορισμό της άμεσης βιοαποικοδομησιμότητας είναι η σειρά OECD 301 A-F ή οι ισοδύναμες δοκιμές ISO και ASTM ή ο λόγος BOD_5/(ThOD ή COD). Ο λόγος BOD_5/(ThOD ή COD) μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνον όταν δεν διατίθενται δεδομένα με βάση την OECD 301 ή κάποια άλλη ισοδύναμη μέθοδο δοκιμών. Η τιμή του BOD_5 αξιολογείται σύμφωνα με τη C.5 [οδηγία 92/69/ΕΟΚ της Επιτροπής ([1])] ή ισοδύναμη μέθοδο ενώ η τιμή του COD σύμφωνα με την C.6 (οδηγία 92/69/ΕΟΚ) ή ισοδύναμη μέθοδο. Για τον καθορισμό της ενδογενούς βιοαποικοδομησιμότητας πρέπει να χρησιμοποιείται η μέθοδος δοκιμών OECD 302 C ή ισοδύναμη.

Ο αιτών μπορεί επίσης να χρησιμοποιήσει συγκριτικά δεδομένα για την εκτίμηση της βιοαποικοδομησιμότητας κάποιας ουσίας. Η «συγκριτική» προσέγγιση για την αξιολόγηση της βιοαποικοδομησιμότητας μιας ουσίας είναι αποδεκτή εφόσον η ουσία αναφοράς διαφέρει κατά μία μόνο λειτουργική μονάδα ή κλάσμα από τη ουσία που εφαρμόζεται στο προϊόν. Αν η ουσία αναφοράς είναι εύκολα, ή ενδογενώς βιοαποικοδομήσιμη και η λειτουργική ομάδα έχει θετική επίπτωση στην αερόβια βιοαποικοδόμηση τότε η χρησιμοποιούμενη ουσία μπορεί να θεωρηθεί επίσης ως εύκολα, ή ενδογενώς βιοαποικοδομήσιμη ανάλογα με την περίπτωση. Οι λειτουργικές ομάδες ή κλάσματα με θετική επίπτωση στην βιοαποικοδόμηση είναι οι ακόλουθοι: αλειφατικές και αρωματικές αλκοόλες [-OH], αλειφατικά και αρωματικά οξέα [-C(=O)-OH], αλδεϋδη [-CHO], εστέρας [-C(=O)-O-C], αμίδιο [-C(=O)-N of -C(=S)-N]. Πρέπει να υποβληθεί επαρκής και αξιόπιστη τεκμηρίωση της μελέτης της ουσίας αναφοράς. Σε περίπτωση σύγκρισης με ένα κλάσμα που δεν περιλαμβάνεται παραπάνω, πρέπει να υποβληθεί επαρκής και αξιόπιστη τεκμηρίωση των μελετών σχετικά με την θετική επίπτωση της λειτουργικής ομάδας στην βιοαποικοδομησιμότητα των δομικά παρόμοιων ουσιών.

Ο λογάριθμος του συντελεστή κατανομής οκτανόλης/νερού (log K_{ow}) αξιολογείται σύμφωνα με τις OECD 107, 117 ή το σχέδιο 123 ή οποιοδήποτε άλλη ισοδύναμη μέθοδο δοκιμών. Ο συντελεστής βιοσυσσώρευσης (BCF) αξιολογείται σύμφωνα με την OECD 305.

Οι τιμές του log K_{ow} ισχύουν μόνο για οργανικές χημικές ουσίες. Η αξιολόγηση της πιθανής βιοσυσσωρευσιμότητας μη οργανικών ουσιών, ορισμένων επιφανειοδραστικών ουσιών και ορισμένων οργανομεταλλικών ενώσεων πραγματοποιούνται μετρήσεις του BCF.

([1]) ΕΕ L 383 της 29.12.1992, σ. 113.

Αν η δοκιμή δεν είναι εφικτή (π.χ. η ουσία εμφανίζει υψηλή επιφανειοδραστικότητα ή δεν διαλύεται στο νερό ή σε οκτανόλη) υποβάλλεται τιμή του log K_{ow} που έχει προκύψει από υπολογισμούς ενώ υποβάλλονται και λεπτομέρειες της μεθόδου υπολογισμού.

Οι παρακάτω μέθοδοι υπολογισμού επιτρέπονται για τον log K_{ow}: η CLOGP για τιμές του log K_{ow} από 0 ως 9, η LOGKOW (KOWWIN) για τιμές του K_{ow} από – 4 ως 8, η AUTOLOGP για τιμές του log K_{ow} άνω του 5 όπως αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής ([1]), που συμπληρώνεται και με έγγραφο τεχνικών οδηγιών (TGD).

4. **Εξαίρεση συγκεκριμένων ουσιών**

Οι ουσίες που περιέχονται στον κοινοτικό πίνακα ουσιών προτεραιότητας στον τομέα της πολιτικής υδάτων και στον πίνακα χημικών ουσιών για δράσεις προτεραιότητας στα πλαίσια της σύμβασης OSPAR, όπως οι πίνακες αυτοί ίσχυαν τον Δεκέμβριο του 2004, δεν προστίθενται σκόπιμα ως συστατικά σε προϊόν που είναι επιλέξιμο για την χορήγηση κοινοτικού οικολογικού σήματος.

Οι οργανοαλογονούχες και οι νιτρώδεις ενώσεις δεν προστίθενται σκόπιμα ως συστατικά σε προϊόν που είναι επιλέξιμο για την χορήγηση κοινοτικού οικολογικού σήματος.

Τα μέταλλα και οι μεταλλικές ενώσεις δεν προστίθενται σκόπιμα ως συστατικά σε προϊόν που είναι επιλέξιμο για την χορήγηση κοινοτικού οικολογικού σήματος, με εξαίρεση τα μέταλλα νάτριο, κάλιο, μαγνήσιο και ασβέστιο. Στη περίπτωση πυκνωτικών μέσων είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν επίσης ενώσεις λιθίου ή/και αλουμινίου σε ανώτατες συγκεντρώσεις που καθορίζονται από τα υπόλοιπα κριτήρια του παρόντος παρατήματος.

Εκτίμηση και εξακρίβωση του κριτηρίου 4

Η συμμόρφωση με αυτές τις απαιτήσεις δηλώνεται στον αρμόδιο φορέα εγγράφως και υπογράφεται από τον αιτούντα.

5. **Ανανεώσιμες πρώτες ύλες**

Το περιεχόμενο σε άνθρακα από ανανεώσιμες πρώτες ύλες του παρασκευάσματος οφείλει να είναι:

— ≥ 50 % (m/m) για υδραυλικά έλαια,

— ≥ 45 % (m/m) για γράσα,

— ≥ 70 % (m/m) για έλαια αλυσοπρίονων, αντικολλητικά σκυροδέματος και άλλα μη ανακτώμενα λιπαντικά,

— ≥ 50 % (m/m) για έλαια δίχρονων κινητήρων.

Το περιεχόμενο σε άνθρακα που προκύπτει από ανανεώσιμες πρώτες ύλες αντιστοιχεί με το ποσοστό της μάζας του συστατικού A × [αριθμό ατόμων άνθρακα στο συστατικό A, που προκύπτουν από (φυτικά) έλαια ή (ζωικά) λίπη διά του συνολικού αριθμού ατόμων άνθρακα στο συστατικό A] συν το ποσοστό της μάζας του συστατικού B × [αριθμό ατόμων άνθρακα στο συστατικό B, που προκύπτουν από (φυτικά) έλαια ή (ζωικά) λίπη διά του συνολικού αριθμού ατόμων άνθρακα στο συστατικό B] συν το ποσοστό της μάζας του συστατικού C × [αριθμό ατόμων άνθρακα στο συστατικό C], και ούτω καθεξής.

Εκτίμηση και εξακρίβωση του κριτηρίου 5

Ο αιτών υποβάλλει στον αρμόδιο φορέα δήλωση συμμόρφωσης με αυτό το κριτήριο.

6. **Τεχνικές επιδόσεις**

Τα υδραυλικά υγρά ανταποκρίνονται τουλάχιστον στα κριτήρια τεχνικών επιδόσεων που καθορίζονται στους πίνακες 2-5 του ISO 15380.

Τα γράσα είναι «κατάλληλα για τον σκοπό».

Τα έλαια αλυσοπρίονων ανταποκρίνονται τουλάχιστον στα κριτήρια τεχνικών επιδόσεων που καθορίζονται στο έγγραφο RAL-UZ 48 του οικολογικού σήματος «Blauer Engel» (Γαλάζιος Άγγελος).

Τα αντικολλητικά σκυροδέματος και τα άλλα μη ανακτώμενα λιπαντικά είναι κατάλληλα για τον σκοπό.

Τα έλαια για δίχρονους κινητήρες ανταποκρίνονται τουλάχιστον στα κριτήρια τεχνικών επιδόσεων που καθορίζονται στο έγγραφο «NMMA Certification for Two-Stroke Cycle Gasoline Engine Lubricants» της TC-W3 της NMMA.

([1]) ΕΕ L 161 της 29.6.1994, σ. 3.

Εκτίμηση και εξακρίβωση του κριτηρίου 6

Ο αιτών υποβάλλει στον αρμόδιο φορέα δήλωση συμμόρφωσης προς αυτό το κριτήριο, συνοδευόμενη από τα σχετικά δικαιολογητικά.

7. **Πληροφορίες που αναγράφονται στο οικολογικό σήμα**

Το πλαίσιο 2 του οικολογικού σήματος περιλαμβάνει το ακόλουθο κείμενο: «μειωμένη βλάβη στο νερό και στο έδαφος κατά την χρήση· μειωμένες εκπομπές CO_2».

Εκτίμηση και εξακρίβωση του κριτηρίου 7

Ο αιτών υποβάλλει στον αρμόδιο φορέα δείγμα της συσκευασίας του προϊόντος όπου εμφαίνεται η ετικέτα, καθώς και δήλωση συμμόρφωσης με αυτό το κριτήριο.